

sággal, kitartással és az eredmény minden reménységével az angol suffragettek s a bátorságban, kitartásban mindjárt utánuk következő magyar feministák is.

Hiszen ha a nőnek megadják az állampolgári politikai jogok legfontosabbikát, az országgyűlési képviselőválasztói jogot, akkor megvan nekik a mód, az eszköz arra, hogy a nők egyenjogúsításának, a női egyéniség érvényesülésének kérdésébe a nők is beleszóljanak s összes emberi és polgári alap- (szabadság) jogaikat is kivívják, megszerezzék s ezzel egy évezredes rabszolgaságot megszüntessenek.

Míg azonban mi, magyar feministák ügyünk igazságának tudatában törhetetlen hittel, lelkesedéssel és kitartással hangoztatjuk a megváltó jelszót: Választójogot a nőknek, s ezért küzdve, minden akadállyal csüggedetlenül szembeszállunk, addig talán észre se igen vesszük, figyelemre se igen méltatjuk azt, hogy bizonyos választójoga már régóta megvan nálunk a nőnek s hogy ezen jog gyakorlatában helyet kérhet, követelhet és foglalhat a nő a megyei közigazgatásban is, amint ezt egy élő törvény rendelkezései megengedik, előírják.

Ugyanis a községekről szóló 1886. évi XXII-ik törvénycikk értelmében a községi képviselőtestületben nemcsak férfiak, hanem özvegy, elvált nők és nagykorú hajadonok is helyet foglalhatnak a községben fekvő ingatlanok után üzetett adójuk alapján, mint virilisták. Igaz, hogy ezen jogukat nem személyesen, hanem férfiképviselő meghatalmazott útján gyakorolhatják, de ha ezen jogaikat, bár közvetve is tényleg gyakorolnák, akkor a községi életben, a községi közigazgatásban – s mert ez szoros nexusban áll a törvényhatósági s az állami igazgatással is, – tehát az egész magyar közigazgatásban vihetnének szerepet és érvényesíthetnék gyakorlatilag is egyben-másban a feminizmus elveit és törekvéseit.

De menjünk tovább. Ugyanazon törvény értelmében a községi képviselőtestület választott tagjait a községi választók választják. Választójogot pedig (cselekvő községi választójogot) a nők is gyakorolhatnak, ha saját vagyonuk vagy jövedelmük után a községben 2 év óta állami adót üzetnek. Tehát – bár szintén közvetve – az ilyen községi választói joggal bíró nőnek szava van akkor, mikor a községi képviselőtestület felerészét választják. Vagyis olyan képviselőkre adathatja az ilyen jogot gyakorló nő a maga szavazatát (és pedig annyi községben, városban, amennyiben vagyona után adózik), akik rokonszenveznek a nő egyenjogúsításának nagy eszméjével és akik a községi életben, a községi közigazgatásban támogatják a nők javára szolgáló ideá-

## NŐK A KÖZIGAZGATÁSBAN.

Írta: JÁNOSSY GÁBOR.

A előkérdés megoldása nálunk is, egyebütt is, a civilizált országokban általában a nőnek aktív és passzív választói jogosultságán fordul meg. Ezért küzdenek bámulatra méltó szívós-

kat, törekvéseket, intézményeket. (Árvaügy, gyermekvédelem, közegészség, betegápolás, iskola, óvodaügy, szegényügy stb. stb.)

Még tovább menve, nem tartjuk lehetetlenségnek, sőt a törvény rendelkezéseivel teljesen összeférő a nőknek községi képviselőkké és előljárókká, tehát a községi élet, adminisztráció vezetőivé való megválasztása. Ugyanis a törvény szerint községi képviselővé választható kis- és nagyközségekben minden 24 éves, nagykorú községi választó. Ha tehát a nő községi választó lehet, aminthogy vagyona, jövedelme után fizetett állami adója alapján lehet, akkor községi képviselővé is megválasztható. S miután a törvény szerint előljáróvá választható minden 24 éves, teljeskorú honpolgár, aki községi választó, – úgy a nő is lehet, ha községi választói joga van – községi előljáró. Annyival is inkább, mert míg a törvény expressis verbis kimondja, hogy a nőnek is van ingatlan utáni adója alapján úgy virilis-, mint községi választói joga, – addig a községi előljárósági tisztből kizáró okok között egyáltalán nincs megmondva, hogy nő, aki községi választó, ne lehessen községi előljáró. S mert manapság már a kevés életpálya között, mi a nők számára nyitva áll, ott van az orvosi pálya, nem ütközik semmi törvényes akadályba az, hogy a nők községi és körorvosokká és egyéb vezető községi előljárósági állásokra megválasztassanak. S ha egyszer a községi közigazgatásban az említettük élő törvény alapján elfoglalja a nő is az őt megillető helyeket, gyakorolja addig csak papíroson levő jogait, akkor lassanként tért foglal majd egyéb hivatali pályákon is és érvényesül a női egyéniség, munka; s elveink, a női egyenjogúsítás eszméi gyakorlatilag is diadalmaskodnak. Meg kell kezdeni a cselekvést, nem kell félni gúnytól, lekicsinyléstől, amiben minden nagy eszmének, az összes erkölcsi igazságoknak bő része van, míg elérjük célunkat, el kell foglalni a nőnek az őt megillető helyet egyelőre a községi igazgatásban.

Ismételjük, a nőt is megillető községi választójog a vagyoni képesítésen alapszik, a cenzuson épült föl, vagyis föltétele a nő által bírt ingatlan, mely után a tulajdonos adózik. De hát ez alapon, mint azt kimutattuk, a nő képviseltetheti magát a képviselőtestület virilis tagjai között, választathat községi képviselőket, sőt, a törvény rendelkezései szerint lehet választott képviselő és községi előljáró is.

Ügyünket nagyon előmozdítaná, ha szervezknének azok a nők, kiket ez a jog megillet és megmutatnák ők is, egyelőre a községi közigazgatás terén való működésükkel azt, hogy méltók az állampolgári jogegyenlőség elve alapján a politikai jogok, tehát a képviselőválasztói jog élvezetére és gyakorlására is. Minden esz-

közt és módot meg kell ragadnunk eszméink megvalósítására, törekvéseink érvényesítésére, mert ügyünk az általános emberi haladás, felvilágosodás, jólét, szabadság ügye, ügyünk az – igazság!